

Fiatalok művészeti fesztiválja

Gazdagodó hagyományok

Két évtizedes hagyomány már, hogy rendszeresen találkoznak az egyetem és főiskolák öntevékeny művészeti csoportjai, hogy a bemutatók, szakmai viták és tapasztalatcserék során színesedjen és gazdagodjon a jövő értelmiségének felkészültsége. Az amatőr művészeti mozgalmak jelentős szerepet vállaltak a közösségformálás munkájában, a leendő kultúraközvetítők felkészítésében. Az egyetem és főiskolai napok szegedi rendezvénysorozatának irodalmi színpadok, színjáték csoportok, vers- és prózamondók, politikai és társadalmi dalok előadói mutatkoznak be három napon át.

A hagyományok az idén gazdagodnak, hiszen a KISZ Központi Bizottsága által meghirdetett Művészet és ifjúság akció legjobban szereplő művészeti csoportjai és legfelkészültebb előadói is bekapcsolódnak a bemutatók programjába. A felsőoktatási intézmények hallgatói így ezen a fórumon találkozhatnak más ifjúsági rétegek alkotó képviselőivel, dolgozó fiatalokkal, szakmunkástanulók, középiskolásokkal. Huszonöt felsőoktatási intézmény 270 hallgatója; Budapest, 13 megye, valamint a BM Határőrség több műkedvelő csoportjának 330 fiatalja vendégszerepel tegnapról Szegeden. (A többi megye fiataljai ugyanezen a napokon e kategóriákban Kaposvárotól lépnek színpadra.)

Az egyetemi és főiskolai kulturális napok, valamint a Művészet és ifjúság országos bemutatósorozatának megnyitását tegnap, hétfőn délután a József Attila Tudományegyetem Ady téri épületének nagyelőadóiban rendezték meg. Az eseményen ott volt Knopp András oktatási miniszterhelyettes, dr. Vastagh Pál, a KISZ Intéző Bizottságának tagja, az egyetemi és főiskolai tanács elnöke, Szántó Tivadar, a városi pártbizottság osztályvezetője, Bánayné dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese, Kulcsár Péter, a KISZ megyei bizottságának megbízott első titkára, Batki József, a KISZ városi bizottságának megbízott első titkára, dr. Müller Józsefné, a megyei tanács osztályvezetője, dr. Antalffy György, a JATE rektora.

Az ünnepi esemény az egyetem névadójának, József Attilának Óda című költeménye vezette be, melyet Nagy Zoltán, a Szegedi Nemzeti Színház művésze mon-



dott el. Dr. Kristó Gyula egyetemi tanár, rektorhelyettes köszöntötte a vendéglátókat nevében az egyetemi és főiskolai napok, valamint a Művészet és ifjúság bemutatók résztvevőit, majd felolvasták Fodor András költő levelét, melyet József Attiláról írt 75. születésnapja alkalmából a rendezvény résztvevőjéhez. Knopp András mondott fesztiválynitót beszédet, majd dr. Vastagh Pál, a KISZ Központi Bizottsága nevében köszöntötte a fiatalokat.

Tegnap délután több helyszínen megkezdődtek a bemutatók. A JATE Auditorium Maximumban bemutatkozott a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola stúdiószínpada — Vámos Miklós A létra című művét adták elő. A Kilián György Repülő Műszaki Főiskola színpada (Szandaszőlős) Váci Mihály, Ady Endre és Radnóti Miklós műveiből készített oratóriummal lépett föl. A Művészet és ifjúság keretében a Szolnok, a Békés és a Pest megyei irodalmi színpadok, valamint a kiskunhalasi hon-

védék mutatkoztak be. A JATE KISZ-klubjában az Állatorvostudományi Egyetem hőmezővásárhelyi karának Lökötő irodalmi színpada Koczkoczky László Requiem egy öregasszonyért; a SZOTE Medicus színpada Max Frisch Biederman és a gyújtogatás; a Debreceni Tanítóképző Főiskola irodalmi színpada Nyerges András Hogyan védekezzünk? című művét mutatta be. Föllelétek a Hajdú megyei színpadok is. A vers- és prózamondók a Bartók Béla Művelődési Központban léptek pódiumra, a politikai és társadalmi dalokat előadó együttesek és szólisták pedig a szegedi Ifjúsági Házban.

A fesztivál ma folytatódik. Az Auditorium Maximumban délután 2 órakor kezdődnek a bemutatók csakúgy, mint a JATE KISZ-klubjában. A versmondók háromnegyed kettőkor lépnek dobogóra a Bartók Béla Művelődési Központban, ugyancsak itt fél ótkor kezdenek a prózamondók. Valamennyi megye politikai dalokat bemutató együttese és szólistája ma 2 órától lép fel a szegedi Ifjúsági Házban.

Tegnap a fiatalok művészi fesztiváljának megnyitása előtt Knopp András oktatási miniszterhelyettes a megyei pártbizottság székházában fogadta dr. Kocz János, a megyei pártbizottság titkára. Időszelű oktatáspolitikai kérdésekről tanácskoztak.

Sikerrel zárult az óvónőjelöltek találkozója

Az elmúlt hét végén három napig mintegy 750 óvónőjelölt volt a város vendége. A Dunától keletre levő 15 óvónői szakközépiskola fiataljai találkoztak Bartók Béla születésének közelgő századik évfordulója tiszteletére. Nagykálló és Szombathely után harmadikban Szeged volt a nagyszabású események találkozó színhelye, ahol a fiatal, alig tízéves képzési forma erősödésének lehettek tanúi az érdeklődők. A három hangversenyen és a négy műfajban lebonyolított egyéni versenyeken élményt nyújtó produkciókat, színvonalas énekkari

bemutatókat láthatott a közönség.

Vasárnap délelőtt a szegedi Ifjúsági Házban rendezték meg a háromnapos program záróünnepségét, melyen dr. Müller Józsefné, a Csongrád megyei tanács vb művelődésügyi osztályának vezetője értékelte a rendezvénysorozatot. A műsorban felléptek a hangszerszólbán, népdaléneklésben, mese- és versmondásban első helyezést elért tanulók, valamint a 15 énekkar legjobbnak bizonyult együttesei: a budapesti Kossuth Zsuzsa, a budapesti Bem József, a gödöllői Török Ignác, a tiszaföldvári Hajnóczy József és a szegedi Tisza-parti óvónői szakközépiskola énekkarai. A kiemelkedő szereplők megkapták az okleveleket, jutalmakat és a találkozó emléklapjait, melyet Fritz Mihály szegedi szobrászművész tervezett, és a Tömörkény gimnázium és művészeti szakközépiskola hallgatói készítették. A találkozó méltó befejezése volt az egyesített, 400 fős kórus előadásában Bartók: Levél az otthoniakhoz című műve.

Megkezdődtek az ifjúsági jogásznapiak

Az immár hagyományos ifjúsági jogásznapiak idei eseménysorozatát tegnap, hétfőn délelőtt nyitották meg Szegeden, a JATE Állam- és Jogtudományi Karán. Megnyitót dr. Veres József tanszékvezető egyetemi tanár, a kar dékánja és Czukor József, kari KISZ-titkár mondott. Délután büntetőjogi perbeszédversenyben mérték össze tudásukat a budapesti, a pécsi és a szegedi joghallgatók. Ma, kedden délelőtt munkajogi esetek megoldásában és orosz szakszöveg fordítá-

József Attila közöttünk

2. A versírásához nagy hajlama van

Először mégsem Galamb Ödönnek, hanem Márton Györgynek tűnt föl, hogy a pesti gyerek verseket ír. Csak azután mutatta meg Attila verseit Galamb Ödönnek. „Eredetiséget nem sokat találtam még ezekben a versekben. Nem is nagyon kértem őket, de Attila hozta, s mutatta a következőket is.”

Galamb Ödön (1888—1944) az iskolában csak rövid ideig tanította Attilát: a hatodik osztály kezdetén görög-pótló irodalomból. Kapcsolatuk az internátusban mélyült el. A latin és történelem szakos tanár a Jugoszláviához csatlakozó pancsováról került 1920 tavaszán Makóra. Véletlenül hiteles tanútól, Lőrinc Pétertől, az újdíki egyetem történelem professzorától, Galamb pancsovai tanítványától tudjuk, hogy Galamb Ödön tevékeny szereplője volt a forradalmi időknek. Mikor áttették a határon, eleinte ő is „vagonlakó” volt, s csak később kapott az internátusban két termet, ahol családjával berendezkedhetett. Nem volt véletlen, hogy József Attila első magyar dolgozatának az volt a címe: A vagonlakók. Akkoriban ez jellegzetessége volt a magyar világnak.

Galamb Ödönről Szabolcsi Miklós azt írja, hogy „nem tartozott a gimnázium tanári karának jobb szárnyához”. Lőrinc Péter tanúsága ennél határozottabb jellemzést teszi lehetővé: az ifjúságban galileista fiatal tanár baloldali rokonszenvű volt. Bár Makón nem folytathatta politikai tevékenységét, hiszen az állásába került volna, és ezért a tanításon kívül főként a gyorsírás ügyének szentelte (ennek révén került föl 1932-ben a fővárosba a középiskolai gyorsírás tanítás szakfelügyelőjének), megőrizte rokonszenvét jól mutatja, hogy könyvében (József Attila élete nyomában: Makói évek, 1941) tárgyilagosan számolt be a költő hazai és párizsi munkásságáról, tevékenységéről, és merte közzé tenni a Proletárdalt, amelynek francia és magyar változatát a neki küldött levél-

hez mellékelte József Attila. A költő holtig tartó szerelme is Galamb kiváló emberisége mellett bizonyít. En nem tartom kétes hitelűnek ezt az emlékezetben megőrzött tréfiás rigmust:

Szeretnék Ignotus Pali és Galamb Ödön, a tanár. Egy izben báró Hatvány és talán Komlós Aladár.

Tanárai, iskolatársai visszaemlékezéseikben egyöntetűen számolnak be arról, hogy Attila gyámjának hajdan elegáns szabású, de kopottas ruhájában kissé furcsa jelenség volt a gimnáziumban. Iparkodása, szegényeségét ellensúlyozó önérzete, néhány sajátos jellemvonása kihívta maga ellen társait, ezért nemegyszer támadt ellentéte az osztály közösségével. Tehetségét azonban senki sem vitathatta el, legföljebb társai stréberséggel vádolhatták.

Helyzetét különlegessé tette, hogy családi kapcsolatait titkolnia kellett. Makai is leplezte jó ideig rokonsága előtt feleségének, József Jolánnak proletárszarmazását. Ezért szerepelt Jolán Lippe Lucie néven; Lucie-nek kellett hívnia néjét Attilának is. Első leveleiben ugyan meg Jocónak szólítja, de 1921 februárjától következetesen Lucie-nek írja, sőt március 22-i levelében magázza is. (Jellemző, hogy a levél végén megelégedezik szerepéről, és azt írja: Irjál; azután javítja ki: Irjon.) Úgy látszik azonban, ezt már Jolán is túlzásnak tartotta, és a tegezést továbbra is megengedte neki. De még Esperit János sem tudta 1923 tavaszán, hogy Jolán—Lucie Attilának édes testvére, nem pedig csupán gyámjának felesége!

Megalázó volt a kisdíjak számára, hogy azért a csekély és gyakran el is maradó segítségért is, amelyet gyámjától kapott, folyton hálálkodnia kellett. Már 1920. november 2-án így írt néniének: nehogy azt hidd, hogy talán követelő lettem, vagy nem volnék megeléged-

ve valamivel, mert igenis én mindennel meg vagyok elégedve, és kizárólag nagyon hálás vagyok, amit — kérlek szeretettel, hogy — hozd Dr. Ödön tudomására.”

Ebben a levélben számol be arról is, hogy kiadták a szénzünetet, sőt az internátusban sem fűtenek. Olyan hideg van, hogy a két dezsába, ami a folyosókon van, és a reggeli mosdóhoz szükséges vizet tartalmazza, belefagyott a víz. A gyermekes dicsékvés, amely a lelket tartotta benne, most is megmutatkozik levelében: magyarából jelesre, latinból kettesnél jobbra felelt. Ki van elégtve az önérzetem, mert a latin és történelem tanára, különben osztályfőnököm, mint követendő példát állított a többiek elé.

Osztályfőnöke, Eperjessy Kálmán (1893—1976) ugyan csak azok közé a tanárai közé tartozott, akinek jóindulatát, szeretetét a felnőtt József Attila sem felejtette el költődedikációkban meghálálni. Eperjessy is hamarosan fölismerete tanítványának kiváló képességeit, és az ő írásával maradt fent az ötödikes diák bizonyítványában a bátorító és elismerő jellemzés: „Tehetséges, kötelességtudó, bátor fellépésű. A versírásához nagy hajlama van.”

A szénzünetben szeretett volna családjához visszatérni a magát magányosnak érző gyermek, de maradnia kellett, így a karácsonyt is a hideg-rideg internátusban kellett töltenie. Gebe Márta emlékezéseiben ugyan 1922 karácsonyáról ír, de valószínű, hogy még 1920-ban volt, amikor az internátusban egyedül maradt József Attila a Gebe család körében talált melegre, szeretetre, közönségre. Az otthoniakat meg arra kéri: Ha lesz karácsonyfátok, tegyétek az én fényképem is alája, hogy látszatra is ott legyen, mert hisz lélekben ugyanis ott-hon leszek.

Péter László (Folytatjuk.)

Mentesítő vonatok és autóbuszok az ünnepekre

A hosszú hét végével, az egybekapcsolódó április 4-i és húsvéti ünnepekkel meg-növekszik a két nagy közlekedési vállalat, a vasút és a Volán feladata.

Az ünnepi személyforgalom zavartalan lebonyolítására, a szokásosnál jóval több utas elszállítására a MÁV április 3—9. között összesen 166 mentesítő vonatot indítást tervez. A csúcspontot csütörtökre várják, de még április 4-én is tartanak készenlében 26 mentesítő szerelvényt. Az április 5-i szabad szombaton

a munkaszüneti napra előírt vonatok közlekednek.

A MÁV Szegedi Igazgató-ságától kapott tájékoztatás szerint április 3-án, csütörtökön Szegedről Budapestre 10.58-kor személy-, 13.40-kor gyors-, 18.05-kor pedig gyorsvonat indul, ez utóbbi sem helyjegyes, és megáll Kiskunfélegyházán és Kecskeméten is. Április 4-én, 5-én és 7-én 13 órakor mentesítő gyorsvonat indul Budapestre, ahonnan 3-án délután gyors-, 4-én délelőtt személy-, 5-én délelőtt személy- és délután gyors-, valamint 6-án délelőtt mentesítő személyvonat érkezik Szegedre.

Hódmezővásárhelyről április 7-én 16.45-kor indul mentesítő vonat Szegedre.

A MÁV az utasok megfelelő tájékoztatására a nagyobb pályaudvarokon információszolgálatot szervez, mindenütt lesznek karaszalagos ügyeletes vasutasok, akik eligazítják az érdeklődőket.

A Volán vállalat a távolsági forgalomban 40—50 ezerrel több utast várnak a szokásosnál, ezért országosan szükség szerint 1000—1200 kiegészítő buszjáratot indítanak, többségüket szerda déltől csütörtökre estig, illetve a visszautazáskor, április 7-én és 8-án. Budapest-ten, az Engels téri főpályaudvaron az ünnepi forgalom idején összesen 240 mentesítő járat közlekedését szervezték meg. Szerdán 20, csütörtökön 40, s még április 4-én is 40 mentesítő busz indítását tervezik. Az Engels téri zsúfoltságának csökkentésére, forgalmának zavartalan lebonyolítására szerdán és csütörtökön ismét igénybe veszik a Szent István téri autóparkolókat, ahol elsősorban az induló kocsikat készílik fel az útra, de délutánonként oda érkeznek vidékről a távolsági buszjáratok is.

A Volán 10. számú Vállalat is indít mentesítő autóbuszokat. Április 3-án és 7-én Makóról Budapestre 5.20-kor, vissza 15.45-kor; Hódmezővásárhelyről Budapestre 6 órakor, vissza 15 órakor; Szegedről Kalocsára 11 órakor, vissza 16.10-kor; Szegedről Gyöngyösre 5.25-kor, vissza 15 órakor indul autóbusz. Április 7-én Bajáról 15 óra 45 perckor jön Szegedre mentesítő kocsik. Április 9-én Dunaföldvárról Szegedre 17.20-kor, Szegedről Kalocsára 11 órakor, vissza 16.10-kor jön mentesítő autóbusz. A távolsági autóbuszokra menetjegyek a pályaudvari pénztáraknál válthatók.

„Vezess biztonságosan!”

Hivatásos gépkocsivezetők versenye a balesetmentes közlekedésért

Hagyománya van annak, hogy a hivatásos gépkocsivezetőket versenymozgalom keretében ösztönzi a Csongrád megyei KBT a balesetmentes közlekedésre. A megye üzemei, vállalatai és intézményei közül 98 nevezett be, amelyeket a KBT négy kategóriába sorolt az üzemelelt gépjárművek száma alapján. A megyei verseny értékelésére vasárnap került sor Szegeden, a KSZV kulturtermben. Oszlár György rendőr őrnagy, az MKBT titkára értékelte a vállalatok, üzemek teljesítményét közlekedésbiztonsági szempontból, majd átadta a Közlekedésbiztonsági Tanács díjait. Az első három helyezettek oklevelet kaptak, a kategóriák első helyezettjei elnyerték az MKBT vándorzásdíját, 700-nál több gépkocsivezető pedig névre szóló egyéni oklevelet kapott; ezek mellett pedig a nevezett vállalatok külön jutalomban is részesítették balesetmentesen legtöbb kilométert megtett gépkocsivezetőiket.

A „Vezess biztonságosan!” verseny eredménye:

I. kategória (1—10 gépjárművel rendelkező vállalatok részére): 1. Ásotthalmi Felszabadulás Tsz., 2. Hódmezővásárhelyi Közúti Építő Vállalat, 3. szentesi Május 1. Tsz., 4. FIM vásárhelyi Alföldi Porcelángyára.

II. kategória (11—30 gépjármű): 1. HODIKÖT, 2. nagymágocsi Egyesült Tsz., 3. vásárhelyi Vörös Csillag Tsz., 4. Csongrád—Bács-Kiskun megyei Élelmiszer és Vegyi-áru Nagykereskedelmi Vállalat.

III. kategória (31—60 gépjármű): 1. vásárhelyi Állatorvostudományi Egyetem Tangazdasága, 2. szegedi Felszabadulás Tsz., 3. Szentesi Baromfifeldolgozó Vállalat, 4. Dél-alföldi Pincegazdaság.

IV. kategória (60 jármű felett rendelkező vállalatok): 1. Szegedi Szalámigyár és Hűskombinát, 2. Tejipari Szállítási Szolgáltató és Készletező Vállalat vásárhelyi kirendeltsége, 3. Kenderfőnyő és Szövőipari Vállalat, 4. Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság.